

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE; BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE ÖĞRETMENLERİN VE ÖĞRENCİLERİN TERCİH ETTİKLERİ ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Hüseyin ÜNLÜ

Melik Gazi İlköğretim Okulu, Kırşehir / Türkiye

Latif AYDOS

Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Ankara / Türkiye

Geliş Tarihi: 29.05.2007

Yayına Kabul Tarihi: 13.09.2007

Özet

Bu araştırma, ilköğretim okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemlerini ve beden eğitimi derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinden hangilerinin öğrencilerin derse ilgisini artırdığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kırşehir ve Aksaray illerinde yürütülen çalışmaya 55 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Survey yönteminin kullanıldığı araştırmanın verilerinin elde edilmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın verilerine göre; öğretmenler alıştırma ve anlatım yöntemlerinin etkili olduğunu buna karşın problem çözme, değerlendirme ve medya yardımlı öğretim yöntemlerinin ise etkisiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında; öğrenciler tarafından en az tercih edilen öğretim yönteminin değerlendirme yönetimi olduğu görülürken; öğrencilerin en çok tercih ettikleri ilk üç yöntemin ise sırasıyla gösteri, alıştırma, eşli çalışma yöntemleri olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi, Öğretim Yöntemleri

ACCORDING TO OPINIONS OF TEACHERS; THE TEACHING METHODS AND TECHNIQUES PREFERRED BY THE TEACHERS AND LEARNERS FOR THE CLASS OF PHYSICAL EDUCATION TRAINING

Abstract

This prupose of this study is to determine which teaching methods physical education teachers in primary schools think that they take the best results, and which preferred teaching methods increase the learners' interest during the physical education lessons. 55 physical education teachers have taken part in the study which has been applied in Aksaray and Kırşehir provinces. While acquiring the data of the study in which survey method has been applied, the questionnaire has been used which has been prepared by the researcher. According to data of the study, it has been told us by the teachers that practicing and explanation methods are effective; however, problem solving, evaluation, and media assisted teaching methods are ineffective. Moreover, it is clearly seen that evaluation method is the least preferred method which is used by students while demonstration, practicing and in pair training methods are the most preferred in order.

Key words: Physical Education, Teaching Methods.

1. GİRİŞ

Beden eğitimi dersleri, genel eğitimin içerisinde hareket yoluyla ferdin fiziksel açıdan gelişimini sağlarken diğer yandan bilişsel, sosyal, duyuşsal alanlardaki gelişim ve değişimlerini de sağlamaktadır. Beden eğitimi ders hedefleri açısından ferdin gelişimi ele alındığında, gelişim sadece bedensel ya da fiziksel olarak değil; bilişsel, duyuşsal ve sosyal bir bütün olarak ele alınmalıdır.

Beden ve hareket eğitiminin çocukların fiziksel ve davranış gelişimleri üzerindeki etkilerinin önemi göz önüne alınarak, beden eğitimi derslerini, ilköğretim okullarının ilk sınıflarından başlayarak, sistematik bir şekilde uygulamaya koymak ve programların gelişimini gerçekleştirmek, günümüzde eğitimin sürekliliğini ve bütünlüğünü sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır.

Beden eğitimi derslerinde becerilerin nasıl öğretileceği ve öğrenileceği konusunda birçok yaklaşımdan söz edilebilir. Önemli olan bu yaklaşımlardan karşıtlık yaratmak değil, öğretim yollarının bireyin bütünsel gelişimine sağladığı katkıdır (Demirhan, 2006: 276,277).

Öğretme-öğrenme etkinliklerinde öğretmen önemli bir yere sahiptir. Çünkü öğretmen, çevre ve konuyla birlikte öğrenciyi merkeze almakta ve üçgenin bir boyutunu oluşturmaktadır (Harrison ve

Blakemore, 1992). Öğretim faaliyetlerinin önderliğini ve yönlendiriciliğini yapan öğretmenin çağdaş ya da gelenekçi olması öğretimin kalitesini etkiler. Günümüzde çağdaş öğretmen tipi tercih edilmektedir. Çağdaş öğretilerde bulunması gereken en önemli özelliklerden biri de etkili öğretim ve öğrenme yollarını bilmesidir.

1.1. Beden Eğitimi Dersinde Etkili Öğretim İlkeleri

Sınıf ortamında başarıyı etkileyen önemli bir faktör öğretmenin etkili öğretme becerilerine sahip olup olmadığıdır. Etkili öğretme becerilerine sahip bir öğretmenin öğrenmeyi gerçekleştirmesi daha kolay olacaktır.

Dersin ve konunun içeriği ne olursa olsun, mümkün olduğu ölçüde, öğrenciyi etkin öğrenme çabasına sokacak ve bu durumu, istenilen tüm öğrenmeler tam olarak gerçekleşinceye kadar sürdürecektir. Öğretme öğrenme yöntemlerinden yararlanılması öngörülmektedir. Öğretmenin dersi öğrencilere öğretmesi, onlara aktarması yolu yerine öğrencilerin kendi çabaları ile öğrenmeleri; öğretmenin öğrencilerin öğrenme çabalarında onlara rehberlik etmesi ve bu çabaları yönlendirmesi esas olmalıdır (Sünbül, 2003:1). Öğrenme rehberliği ile de, öğrencinin anlamlı öğrenmesine ve öğrendiklerini hatırlaması sağlanır.

Beden eğitimi dersinde öğrencilere sosyal, fiziksel, bilişsel ve duyuşsal alanlara ait kavramların beceri ve spor yolu ile öğretilmesinde, öğretim yöntemlerinin belirleyici bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bu düşünceye göre, çocuğa ve gence modern eğitim anlayışında öğretebilmenin öğretim yöntemleri ile belirlendiği gözlemlenmektedir.

Öğretim yöntemleri belli konu ve becerilerin sunulması sırasında ders kitabı, görsel ve işitsel cihazlar gibi, ders araç-gereçlerinin öğretmen tarafından kullanılmasındaki teknik prosedürle alakalıdır. Bu yöntemleri öğretmenin kişilik yapısı ve davranışları gibi özelliklere göre öğretmen tarafından belirlenir (Tamer ve Pullur,2001:95).

Beden eğitimi, öğrencilerin işbirliği yapmalarını ve yardımlaşmalarını gerektirir. İlköğretim düzeyindeki öğrencilerin oyun çağında olmaları sebebiyle öğretim konularının oyun havasında sunulması gerekir. Bununla birlikte beden eğitimi dersinde bütün çocukların aynı beceriyi göstermeleri beklenmemeli ve öğrencilerin her birinin kendi yapabileceği oranda beceri geliştirmeleri beklenmelidir (Harmandar, 2004:163).

Beden eğitimi dersinin uygulanmasında, birer eğitim ilkesi olarak aşağıdaki esaslar dikkate alınmalıdır:

- Öğretmenin her öğrencinin ayrı bir kişiliği olduğunu ve bireysel farklılıkları bulunduğunu bilmesi gerekir. Çeşitli bireysel farklılıklar vardır, bu farklılıkları zihinsel, fiziksel, çevresel, kültürel ve duygusal farklılıklar olmak üzere beş ana grupta toplamak mümkündür. Öğretmeden bu durumda yapılması beklenen öğretimi sırasında bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmasıdır. Bir başka deyişle öğretmenden sınıfta bulunan her öğrenciye ulaşması beklenmektedir (Küçükahmet, 1997:35).

- Yapılması ve anlaşılması basit ve kolay hareketler öne alınmalı, kol, baş, gövde hareketleri yaptırmak için sağlam ve rahat davranışlar seçilmelidir.

- Her türlü şartta kolaylıkla uygulanabilen sağlıklı büyüme ve gelişme için en uygun faaliyetlerden olan kır koşularının seviyeye uygun olarak ve orada diğer faaliyetlere yer verilerek (yürüme, sıçrama, sekme, yaylanma, esnetme, çevirme, savurma, döndürme gibi) derslerde ve ders dışı çalışmalarda uygulanmasına dikkat edilmelidir.

- Derslerin monotonluktan kurtulması için, özellikle ders dönemlerinin sonlarına doğru kazanılan becerilerin pekiştirilmesi, derslerde canlılık sağlanması amacıyla zaman zaman istasyon ile ders yapılması faydalı olacaktır.

- Gelişme çağındaki çocukların gelişim özellikleri göz önünde bulundurulması, eklem ve kasları aşırı derecede zorlayacak hareketlerin çocukların gelişimlerini olumsuz etkileyeceği bilinmelidir.

- Derslerde ve diğer çalışmalarda, öğrencilerin yaratıcılıkları göz önüne alınarak, hareketlerde onların buluşlarına da yer verilmelidir (Çöndü,1999, 125).

Ayrıca beden eğitimi dersinin öğretiminde de genel öğretim ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bununla birlikte beden eğitimi dersinde uygulanan yöntemlerin şu özelliklere de sahip olması gerekir, bunlar:

- Öğretim yöntemi, öğrencilerin özelliklerine uygun olmalı; burada dikkat edilecek nokta yaş ve cinsiyet farklılıklarıdır.

- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmalı; öğrenciler arasında bedensel, kültürel ve sosyal gelişimleri açısından farklılıklar görülebilir.

- Öğretilecek konu ile yöntem arasındaki uygunluğa dikkat edilmelidir. Seçilecek öğretim yöntemi öğretilecek grubun algılama düzeyine de uygun olmalıdır (Yavaş ve İlhan, 1997:77).

İlköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin hedefe, konuya ve duruma uygun öğretim yöntem

ve tekniklerini seçmesi; öğrencinin ilgisini, katılımını ve sınıf içi başarısını artırır. Bunları gerçekleştirmek için öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurarak farklı öğretim yöntemlerinden yararlanmaları gerekir. Yapılan araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri ve öğrencilerin beden eğitimi dersinin öğretimi esnasında en çok tercih ettikleri öğretim yöntemleri tespit edilmiştir.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma, ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ve ilköğretim okulu öğrencilerinin tercih ettikleri öğretim yöntemlerinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu genel amaç çerçevesine aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1- Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi derslerinde en çok hangi öğretim yöntemini tercih etmektedir?

2- Beden eğitimi derslerinde öğrenciler en çok hangi öğretim yöntemiyle yapılan öğretimi tercih etmektedir?

3- Beden eğitimi öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim yöntemleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?

4- Beden eğitimi öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim yöntemleri mesleki

kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir?

5- Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre cinsiyet ve mesleki kıdemleri açısından öğrencilerin tercih ettikleri öğretim yöntemleri farklılık göstermekte midir?

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri ve öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemlerini betimlemeye yönelik olduğu için tarama modelindedir. Alan araştırması

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Genel Özellikleri

Değişkenler		N	%
Örneklem Grubunun Dağılımı	Bayan	18	% 32
	Erkek	37	%68
Mesleki Kıdem Durumu	0–9 yıl	44	%80
	10 yıl ve üstü	11	%20

Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin 18'i (%32) bayan, 37'si (%68) ise erkektir. Öğretmenlerin %80'ni 10 yılın altında bir mesleki kıdeme sahiptir.

3.3. Veri toplama Aracı

Araştırmanın probleminin ve çözümünün ortaya konulması amacıyla öncelikle kaynak taraması yapılmıştır. İlköğretimde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerini belirlemek amacı ile,

yöntemini kullanan araştırmacının amacı, evreni oluşturan insanların inceleme konusu içinde ele aldığı karakterlerini gerçek olarak ortaya koymaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2004–2005 öğretim yılı Kırşehir ve Aksaray illeri Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmuştur. Sayı fazla olmadığı için tamamı alınmış ve ayrıca örnekleme yoluna gidilmemiştir. Araştırmanın örneklem tanımlanması Aksaray ve Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından verilen öğretmen listelerinden oluşmuştur.

öğretmenlerin görüşlerinin alınması için araştırmacı tarafından bilgi toplama aracı hazırlanmıştır. Veri toplama aracını hazırlamak için öncelikle daha önceki çalışmalardan yararlanılmış ve uzman görüşlerine başvurulmuştur. Daha sonra geçerlik-güvenirlik çalışması yapılmıştır. Hazırlanan bilgi toplama aracına son şekli verilerek öğretmenlere uygulanmıştır.

Hazırlanan bu veri toplama aracı, ilgili uzman görüşleri doğrultusunda yeniden

düzenlenip son şekline ulaşmıştır. Anketin güvenilirlik çalışması test-tekrar test yöntemi ile yapılmıştır (r. 0, 890).

3.3. Toplanan Verilerin Analizi

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik anket formları ile toplanan verilerin gerekli istatistiksel çözümleri için SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) programından yararlanılmıştır.

Betimsel istatistik yöntemlerinden (f) frekans, (%) yüzde ve ($\bar{X}$) aritmetik ortalama analizi yapılmış, bağımsız

değişkenler arasındaki farklılıkların tespiti için ise Mann Whitney U testinden yararlanılmıştır. Sayısal gelişmelerle ilgili veriler tablolar haline getirilip yorumlanmış, bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı $\alpha = .05$ düzeyinde test edilmiştir.

4. BULGULAR

Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemleri ve öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğretim yöntemlerinin dağılımı incelenmiş ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre En İyi Sonuç Aldıklarını Düşündükleri Öğretim Yöntemleri ve Öğrencilerinin En Çok Tercih Ettikleri Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı

DEĞİŞKENLER	1- Öğrencilerinin Tercih Ettikleri Yöntemlerin Dağılımı			2- En İyi Sonuç Alındığı Düşünülen Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı		
	Öğretim Yöntemlerinin Sıralaması	Tercih No	$\bar{X}$	S.D.	Tercih No	$\bar{X}$
Anlatım Yöntemi	(4)	2,40	2,18	(2)	2,40	2,18
Sözlü Açıklama Yöntemi	(6)	4,78	2,82	(5)	4,78	2,82
Gösteri Yöntemi	(1)	2,16	1,92	(1)	2,16	1,92
Alıştırma Yöntemi	(2)	3,42	1,37	(3)	3,42	1,37
Görevlendirme Yöntemi	(8)	8,63	2,62	(7)	8,63	2,62
Eşli Çalışma Yöntemi	(3)	4,74	1,48	(4)	4,74	1,48
Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi	(9)	8,27	2,56	(9)	8,27	2,56
Problem Çözme Yöntemi	(10)	8,55	1,96	(10)	8,55	1,96
Bağımsız Çalışma Yöntemi	(5)	7,20	1,89	(6)	7,20	1,89
Soru-Cevap Yöntemi	(7)	7,50	2,11	(8)	7,50	2,11
Değerlendirme Yöntemi	(12)	9,05	1,84	(11)	9,05	1,84
Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi	(11)	10,83	1,91	(12)	10,83	1,91

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin en çok tercih ettikleri ilk üç yöntemin sırasıyla

‘1.Gösteri’ ($\bar{X} = 2,16$), ‘2.Alıştırma($\bar{X} = 3,42$)’, ‘3.Eşli Çalışma($\bar{X} = 4,74$)’ yöntemleri olduğu

görülmektedir. Öğrenciler tarafından en az tercih edilen yöntem ise 'değerlendirme yönetimidir' ($\bar{X} = 9,05$). Öğretmenlerin en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri öğretim yöntemlerinin ortalamaları incelendiğinde ise; sırasıyla '1.Gösteri' ($\bar{X} = 2,16$), '2.Anlatım' ($\bar{X} = 2,40$) ve '3. Alıştırma' ($\bar{X} = 3,42$) yöntemlerinin olduğu görülmektedir. Öğretmen görüşlerine göre

'problem çözme' ($\bar{X} = 8,55$), 'değerlendirme' ($\bar{X} = 9,05$) ve 'medya yardımcı öğretim' ($\bar{X} = 10,83$) yöntemleri ise etkisiz olmaktadır.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri incelenmiş ve Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerinin En Çok ve En Az İlgi Duyduğu Öğretim Yöntemleri

DEĞİŞKENLER	ERKEK		BAYAN		Z	p
	$\bar{X}$	S. D	$\bar{X}$	S. D		
Öğrencilerinin En Çok ve En Az İlgi Duyduğu Öğretim Yöntemleri						
Anlatım Yöntemi	5,14	3,38	5,65	3,33	0,50	0,62
Sözlü Açıklama Yöntemi	5,76	2,88	6,53	2,27	1,15	0,25
Gösteri Yöntemi	2,35	2,36	2,78	3,06	0,47	0,64
Alıştırma Yöntemi	3,05	1,79	3,72	2,40	0,82	0,41
Görevlendirme Yöntemi	8,25	2,74	6,71	3,26	1,52	0,13
Eşli Çalışma Yöntemi	4,38	2,03	3,67	2,14	1,51	0,13
Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi	7,89	2,72	8,47	2,72	0,73	0,47
Problem Çözme Yöntemi	8,33	2,50	8,71	2,71	0,68	0,49
Bağımsız Çalışma Yöntemi	5,76	2,52	5,33	2,97	0,85	0,40
Soru-Cevap Yöntemi	7,47	2,47	8,12	2,29	0,97	0,33
Değerlendirme Yöntemi	9,72	1,37	9,00	2,32	0,77	0,44
Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi	9,78	3,06	8,78	3,59	0,75	0,46
En İyi Sonuç Alınan Öğretim Yöntemleri						
Anlatım Yöntemi	3,67	2,80	4,22	2,90	0,88	0,38
Sözlü Açıklama Yöntemi	5,53	3,13	5,48	3,12	0,03	0,98
Gösteri Yöntemi	1,59	1,01	1,94	1,59	0,75	0,45
Alıştırma Yöntemi	3,16	1,88	3,56	2,68	0,12	0,90
Görevlendirme Yöntemi	8,06	3,12	6,71	3,24	1,49	0,14
Eşli Çalışma Yöntemi	4,73	2,02	3,89	1,81	1,26	0,21
Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi	8,03	2,88	7,33	1,88	1,03	0,30
Problem Çözme Yöntemi	8,11	1,91	8,41	2,06	0,30	0,76
Bağımsız Çalışma Yöntemi	7,53	2,29	7,00	2,21	0,88	0,38
Soru-Cevap Yöntemi	7,61	1,96	8,18	2,77	1,11	0,27
Değerlendirme Yöntemi	9,42	1,59	10,06	1,64	1,38	0,17
Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi	10,00	2,90	9,76	3,39	0,04	0,97

(p < 0,05)

Tablo 3 incelendiğinde Öğretmenlerin, “öğrencilerinin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri” konusunda öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırması yapılmıştır. Yapılan Mann

Whitney U analizlerine göre anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > .05$).

Mesleki kıdeme göre öğretim yöntemleri hakkındaki öğretmen görüşleri incelenmiş ve Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Mesleki Kıdeme Göre Öğretim Yöntemleri Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Değişkenler	Mesleki Kıdemi 0-9 yıl		Mesleki Kıdemi 10 yıl ve üstü		Z	P
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
Öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemleri						
Anlatım Yöntemi	5,31	3,37	5,2	3,42	0,05	0,96
Sözlü Açıklama Yöntemi	6,12	2,77	4,8	1,64	1,04	0,30
Gösteri Yöntemi	2,38	2,47	3,6	3,71	0,34	0,73
Alıştırma Yöntemi	3,32	2,02	2,8	2,05	0,63	0,53
Görevlendirme Yöntemi	7,83	2,97	7	3,24	0,75	0,45
Eşli Çalışma Yöntemi	4,26	2,14	3	0,71	1,94*	0,05
Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi	8,14	2,68	7,4	3,13	0,44	0,66
Problem Çözme Yöntemi	8,33	2,62	9,6	1,34	1,11	0,27
Bağımsız Çalışma Yöntemi	5,62	2,66	5,6	2,88	0,15	0,88
Soru-Cevap Yöntemi	7,60	2,45	8,4	2,07	0,74	0,46
Değerlendirme Yöntemi	9,48	1,75	9,6	2,07	0,14	0,89
Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi	9,29	3,35	11	1,41	1,12	0,26
En İyi Sonuç Alınan Öğretim Yöntemleri						
Anlatım Yöntemi	3,84	2,94	4	1,22	0,94	0,35
Sözlü Açıklama Yöntemi	5,67	3,18	4	1,73	0,71	0,48
Gösteri Yöntemi	1,64	1,13	2,4	2,07	1,08	0,28
Alıştırma Yöntemi	3,42	2,20	2	1	1,94	0,05
Görevlendirme Yöntemi	7,69	3,18	7	3,54	0,58	0,56
Eşli Çalışma Yöntemi	4,44	2,00	4,6	1,95	0,49	0,62
Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi	7,66	2,65	9,2	1,64	1,54	0,13
Problem Çözme Yöntemi	8,20	1,99	8,2	1,64	0,32	0,75
Bağımsız Çalışma Yöntemi	7,46	2,17	6,4	3,04	0,86	0,39
Soru-Cevap Yöntemi	7,83	2,07	7,4	3,85	0,26	0,79
Değerlendirme Yöntemi	9,63	1,59	9,6	2,07	0,03	0,98
Medya Yardımlı Öğretim Yöntemi	9,98	2,86	9,4	4,77	0,41	0,68

Tablo 4’de öğretmenlerin, ‘öğrencilerinin tercih ettiği öğretim yöntemleri’ ve ‘öğretim yöntemlerinin etkililiği’ konusundaki görüşleri mesleki kıdemleriyle karşılaştırılmıştır. Mann Whitney U testi analizlerine göre iki grup

veri dağılımında bazı yöntemlerde anlamlı farklılıklar görülmüştür. Öğrencilerin en fazla tercih ettiği öğretim yöntemleri açısından tabloya bakıldığında ‘eşli çalışma yöntemi’ konusunda mesleki kıdeme göre manidar farklılık vardır ($p < .05$). Mesleki

kıdemi yüksek olan öğretmenlere göre öğrenciler bu yöntemi büyük oranda tercih etmektedir. Bunun yanında mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenlerin alıştırmaya yöntemiyle yapılan öğretimde mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlere kıyasla daha iyi sonuçlar aldıkları konusunda anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p < .05$).

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde en iyi sonuç aldıklarını düşündükleri ilk üç öğretim yönteminin “gösteri ($\bar{X} = 2,16$), anlatım ($\bar{X} = 2,40$) ve alıştırma ($\bar{X} = 3,42$)” yöntemlerinin olduğu görülmüştür. Buna göre beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde işlenecek konu ile ilgili içeriği anlatım yöntemi yardımıyla öğrenciye sunduğu, uygulanacak becerinin gösteri yöntemi yardımı ile öğrencilere gösteriminin yapıldığı ve alıştırma yöntemi yardımı ile öğrencilerin uygulama içerisine sokuldukları tespit edilmiştir. Güven (2004) yapmış olduğu çalışmada da öğretmenlerin dersin bölümlerine göre farklı öğretim yöntemlerinden yararlandıklarını belirtmiş. Araştırmada ayrıca “medya yardımcı öğretim yöntemi ($\bar{X} = 10,83$) ve değerlendirme yönteminin ($\bar{X} = 9,05$)” zaman ve maliyet bakımından ekonomik olmaması sebebiyle beden eğitimi öğretmenleri tarafından tercih edilmediği görülmüştür. Öğretmen

görüşlerine göre, öğrencilerin en çok “gösteri ($\bar{X} = 2,16$), alıştırma ($\bar{X} = 3,42$) ve eşli çalışma ($\bar{X} = 4,74$)” yöntemleriyle yapılan derse daha çok ilgi duydukları tespit edilmiş. Öğretilecek konunun gösteriminin öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerine katkı sağladığı, öğrencilerin öğrenilen konu ile ilgili gerçek aktiviteler içerisine girmek istedikleri ve bu sebepten dolayı alıştırma yöntemiyle yapılan öğretime öğrencilerin daha çok ilgi duydukları düşünülmektedir. Bunun yanında öğrencilerin aktivitelere eşli olarak katılmayı tercih ettikleri ve eşli çalışma yöntemiyle yapılan öğretime de ilgili oldukları görülmüştür. Bu durumun Güven (2004)’in çalışmasında elde ettiği öğretmenlerin uygulama bölümünde öğrencilerin etkin olduğu öğretim yöntemlerini tercih ettikleri bulgusuyla örtüştüğü görülmektedir. Bunun yanında, öğrencilerin “değerlendirme yöntemiyle ($\bar{X} = 9,05$)” yapılan öğretime, performanslarının değerlendirilmesinden memnun olmamalarından dolayı ilgi göstermedikleri görülmüştür. Demirhan (2002), hedef ve davranışların bilişsel, duyuşsal ve devinimsel alanlarda ve bunların değişik düzeylerinde olduğundan ders işlemede bir yolun yetmeyebileceği ve öğretmenlerin genellikle öğretim yöntemlerinin birlikte kullanımını tercih ettiklerini belirtmiştir. Demirhan ve arkadaşları (2002)’da yaptığı başka bir

çalışmada da beden eğitimi öğretmenlerinin ders işlerken en sık kullandıkları öğretim yöntemlerinin öğretmen merkezli öğretim yöntemlerinin olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrencilerin en çok ve en az ilgi duyduğu öğretim yöntemlerinin kıyaslamasında anlamlı bir farklılık görülmezken, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre yapılan kıyaslamada anlamlı farklılıklar görülmüştür. Buna göre; mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenlerin, mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlere kıyasla öğrencilerin en çok eşli çalışma yöntemiyle yapılan öğretime ilgi duyduklarını dile getirmişlerdir. Ayrıca, mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenlerin alıştırma yöntemiyle yapılan öğretimde mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlere kıyasla daha iyi sonuçlar aldıkları tespit edilmiştir. Şahin (2004), yapmış olduğu “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretim Stratejileri” isimli çalışmasında ise cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri açısından öğretim stratejilerinin kullanımı açısından bir farklılığa rastlamadığı görülmüştür. Araştırmanın sonuçları ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

Beden eğitimi öğretmenleri derslerinde, öğrencilerin daha çok aktivite içerisinde yer almak istediklerini göz önünde bulundurduğunda, öğrenci merkezli öğretim yöntemlerine yer vermesi gerektiği

düşünülmektedir. Beden eğitimi dersinde öğretmenlerin ve öğrencilerin tercih ettikleri öğretim yöntemleri arasında bir paralellik olduğu görülmüştür. Ancak öğretmenlerin en fazla tercih ettikleri öğretim yöntemlerinden biri olan anlatım yönteminin öğrenciler tarafından tercih edilmediği dikkat çekmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlerin gösteri, alıştırma ve eşli çalışma yöntemlerini daha fazla uygulaması dersin amaçlarına ulaşmasında daha etkili sonuçlar verecektir.

6. KAYNAKÇA

- ÇÖNDÜ, A. (1999). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- DEMİRHAN, G. (2002). Spor Eğitiminde Yöntem, Strateji, Teknik Kavram ve Uygulamaları. 7. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi Seminer Metinleri. (80–87).
- DEMİRHAN, G., COŞKUN, H., ALTAY, F., ŞAHİN, R., GÜVENÇ, A., ASLAN, A. ve AÇIKADA, C. (2002). Farklı Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılma Düzeylerine İlişkin Görüler. 3. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Olimpik Eğitim ve

- Spor Kültürü Sempozyumu Bildiri
Kitapçığı. 108-115.
- GÜVEN, B. (2004). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminin Öğretmen Davranışı Boyutuna İlişkin Görüleri ve Bu Görüşlerin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine, Hizmet Yıllarına, Görev Yaptıkları İllere ve Okul Türlerine Göre Değişimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- HARMANDAR, İ. H. (2004). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- HARRİSON, M. J. ve C. L. BLAKEMORE. (1992). Instructional Strategies for Secondary School Physical Education. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.
- KÜÇÜKAHMET, L. (2001). Öğretimde Planlama Değerlendirme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZMEN, Ö. (1999). Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- SÜNBUİL, A.M. (2003). Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Öğretmenlik Mesleğine Giriş Kitabı. Ö, Demirel ve Z. Kaya (Ed.), Ankara: Pegem Yayınları, 2003.
- ŞAHİN, Ç. (2004). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretim Stratejileri. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (8).
- TAMER, K. ve A.PULLUR. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kozan Ofset
- YAVAŞ, M. ve A. İLHAN. (1997). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Bursa: Melisa Matbaacılık.